

Als koeien in een stal Jaarverslag 2012

Stichting Ajuta
Bartelsweg 1a
7311 DG Apeldoorn

info@ajuta.nl
www.ajuta.nl

giro 8284166
Stichting Ajuta heeft een ANBI-erkenning

Als koeien in een stal

Inleiding

'Als koeien in een stal'. Deze tekst stond boven een artikel over kinderen in Roemenie die in hun bed waren vastgebonden. We schrijven februari 2013. In het artikel stond de volgende zin: "De schrijnende beelden, uitgezonden door lokale televisiestations, doen terugdenken aan de mensonwaardige behandeling van weeskinderen en psychiatrische patiënten onder het regime van dictator Ceausescu." Hoewel de omstandigheden langzaam verbeteren is de situatie van de mensen in de psychiatrie in Sighetu nog steeds schrijnend. Veertig mensen op een zaal, geen bewegingsruimte, veel medicijnen. Voor de leefomstandigheden van die mensen zet Ajuta zich op dit moment vooral in.

De psychiatrische afdeling van het ziekenhuis (350 mensen)

De wijze van behandelen van patiënten binnen de psychiatrie was dit jaar ons belangrijkste thema. Het gaat daarbij om de kwaliteit van management, organisatie en personeel, maar ook om de houding van de behandelaars ten opzichte van de patiënten. Zijn het mensen zoals ieder van ons die een menswaardige behandeling verdienen of zijn het nog steeds minderwaardige zieken, die zo min mogelijk last moeten veroorzaken en daarom rustig gehouden moeten worden? We hebben dit aangepakt in de wetenschap dat het een hele lange weg is en dat het management van het ziekenhuis en met name de medische staf ook bereid moet zijn aan veranderingen te werken.

Inschakeling deskundigen

We hebben daarvoor een beroep gedaan op een aantal inhoudelijke deskundigen die met ons meermalen in Sighetu zijn geweest om de psychiatrische afdeling te bekijken en gesprekken te hebben met de verantwoordelijke mensen. Ad Lock, psycholoog, vroeger werkzaam in Groot Schuifenburg en bekend met de Roemeense omstandigheden vanwege zijn werk voor de stichting Deventer, Martin Willems, psychiater en voorzitter van de MAD-foundation, een samenwerkingsverband tussen de Nederlandse GGZ-instellingen en Roemeense, met als belangrijkste doel de kwaliteit van behandeling en leefomstandigheden voor patiënten te verbeteren door training, uitwisseling en adviezen. Ook hebben wij gesproken met Harm Luth. Hij heeft gewerkt voor de MAD-foundation, woont in Roemenie en heeft opleidingen verzorgd en georganiseerd voor het personeel in psychiatrische ziekenhuizen en heeft management getraind en geadviseerd bij het opzetten van beleid en het daadwerkelijk uitvoeren daarvan. Hij heeft afspraken gemaakt met het management voor een training begin 2013 (inmiddels al

uitgevoerd) en voor studieboeken gezorgd om het verplegende en verzorgende personeel te trainen. Ook heeft hij het ziekenhuis naar mensen verwezen die elders de training hebben gegeven. Ajuta zal de boeken, die actueel zijn en volledig in het Roemeens, in bruikleen geven wanneer er een concreet plan voor de training en de deskundige uitvoering daarvan is.

Beleid

In juni is een startdocument opgesteld waar ook de directie van het ziekenhuis achter stond. De hoofddoelstellingen in dat document waren:

- Verder verbeteren van de accommodatie (kleinere kamers - geen 40 mensen op een kleine ruimte).
- Dagactiviteiten voor alle patiënten als onderdeel van de behandeling.
- Training van het verzorgend en verplegend personeel.
- Differentiatie van patiënten. Niet meer alle patiënten ongeacht de ziekte op één zaal, maar verdelen naar de aard van de aandoening zoals psychotisch, manisch depressief, forensisch.

De noodzaak tot dit beleid diende zich ook aan door een aantal incidenten in de zomer, die gepaard gingen met veel agressie en geweld. In augustus werden we geconfronteerd met weer een wijziging in de directie. De oude directeur Stefanca, met wie we de plannen hadden gemaakt, verdween en een nieuwe (echt nieuw omdat hij geen management-ervaring en geen ervaring in de zorg had), met de naam Oros diende zich aan.

Gelukkig zag hij de noodzaak van de uitgezette lijn in en wilde de ingeslagen weg voortzetten. Een van de belangrijkste problemen voor hem is toch het beperkte budget. Er is een personeelsstop en het vrijmaken van mensen voor bijvoorbeeld activiteitenbegeleiding kan niet of nauwelijks zonder extra geld en dat moet uit Boekarest komen. Ondanks de

4

positieve indruk die we van hem en de goede samenwerking met de psychologe van het ziekenhuis hebben, hebben we toch aan het eind van het jaar besloten de samenwerking met het ziekenhuis grondig te evalueren. Teveel afspraken worden niet of onvoldoende nagekomen en we willen onze rol en verantwoordelijkheden en die van het ziekenhuis helder afbaken. Dit proces loopt nu.

Over het Ziekenhuis overleggen we ook regelmatig met de burgemeester (ook al een nieuwe, maar hij was eerder loco-burgemeester, dus wij kennen hem goed). Hij (de gemeente) is verantwoordelijk voor de gebouwen en het management van het ziekenhuis en heeft zodoende indirect veel invloed op het beleid.

Praktisch werk

In het kader van het tuinproject hebben we de opdracht gegeven een klein magazijn aan te leggen voor het opbergen van gereedschap en spel materiaal en werkkleding.

Voor het overige hebben we een aantal reparaties aan dak en sanitair aanbesteed en gefinancierd voor de psychiatrie. Waar mogelijk zoeken we ook samenwerking met anderen die actief zijn in Sighetu, zoals de Stichting Sighet uit Alkmaar, die probeert de deskundigheid van de

5

GGZ Noord-Holland Noord in te zetten ten behoeve van de psychiatrische afdelingen.

Het veranderen van structuren is soms moeilijk, maar het veranderen van houding en gedrag van mensen is vaak nog veel moeilijker en vraagt een lange adem. Maar we blijven het werk belangrijk genoeg vinden om er mee door te gaan.

Reisbureau Ajuta

Nadat in 2011 een groep jongeren van de Jachtlankerk (PKN) naar Sighetu is geweest om contact met Roemeense jongeren op te bouwen en de woon- en leefomstandigheden van de jongeren en kinderen in de tehuizen te verbeteren, is in 2012

voor de eerste keer een groep jongeren van de PKN-gemeente Zevenhuizen uit Apeldoorn naar Sighetu geweest. Op een school en voor twee nieuwe sociowoningen met elk 12 uit huis geplaatste kinderen hebben zij een aantal klussen gedaan en daarnaast een spelprogramma uitgevoerd. Ook de jongeren van de Jachtlankerk hebben een programma gemaakt voor de sociowoningen en doneerden een aantal materialen voor spelactiviteiten. Ajuta functioneert als een soort reisbureau. Wij introduceren en begeleiden de groepen, die uiteindelijk na twee jaar zelfstandig afspraken moeten kunnen maken. Voor beide groepen geldt dat ze waar mogelijk samenwerken en ook in 2013 weer naar Sighetu gaan.

Een derde vaste bezoeker is het Cios uit Haarlem, onderdeel van het Nova college. Zij hebben nu voor het vierde jaar een programma van spel- en bewegingsactiviteiten gedaan in de woningen voor verstandelijk gehandicapten. Dat is ieder jaar

6

een feest en een geweldige leerervaring voor de studenten.

Zeer goed bezocht waren ook de activiteiten in het nieuwe dagactiviteitencentrum binnen het ziekenhuis dat dit jaar in gebruik is genomen. Naast de tuin, die met de strenge winters daar toch beperkt kan worden ingezet is nu ook de mogelijkheid binnen dingen te organiseren. Al deze groepsreizen hebben ook een spin-off. Er zijn ook mensen die in het kader van hun opleiding of sabbatical een paar weken in Sighetu in de psychiatrie of met verstandelijk gehandicapten willen werken. Ook hier bemiddelt Ajuta en maakt afspraken zodat de mensen daar terecht kunnen.

Verder hebben wij een verzoek gehad van Rotaract uit Sighet (de jonge Rotary-club) om na te denken met hen over mogelijke projecten en contacten te leggen met de Rotaract-club uit Apeldoorn. Als project is de inrichting van de groenten moestuin van de psychiatrie gekozen en inmiddels heeft de Rotaract Apeldoorn positief gereageerd, zodat ook die contacten gaan lopen.

Overige zaken

Huub Meijer is begin 2012 afgetreden als bestuurslid. Hij heeft zich met name ingezet voor de positie van de psychiatrische patiënten. Omdat hij ook de website verzorgde moesten we op zoek naar een nieuwe webmaster. Die hebben we gevonden in Stef Geerlings, die ook een aantal jaren bestuurslid is geweest. Hij wordt geen bestuurslid, maar hij gaat alleen de site bijhouden.

7

Er is dit jaar geen studentensponsoring geweest. De school Dragos Voda heeft in Noorwegen een belangrijke sponsor gevonden en die sponsort school en leerlingen, zodat onze activiteiten, die zich richten op één of enkele studenten niet echt meer nodig zijn.

Eind 2012 kwam het bericht van de WHOE (Werkgroep Hulp-transporten Oost- Europa) dat zij een transport naar Sighetu in de planning hadden met o.a. bedden voor het ziekenhuis. We hebben toen een kleine kledingactie opgezet voor de patiënten van de psychiatrie. Veel van hen zijn voor kleding afhankelijk van giften, omdat ze geen familie of inkomsten hebben. Inmiddels is dit transport succesvol afgerond.

Al vele jaren kunnen we rekenen op onze gastgezinnen in Roemenie. Nellie Gallisz, Martha Szollosy en Elisabeth Antohi. De laatste staat ook altijd voor ons klaar om voorbereidingen te treffen en afspraken te regelen. Deze gastvrijheid maakt het mogelijk dat we de bestuurskosten laag kunnen houden zodat de gelden van Ajuta vrijwel volledig aan de Roemenen ten goede komt.

Belangrijkste financiële gegevens:

Inkomsten € 21.790,85 en uitgaven € 12.113,25 waarvan voor de psychiatrie € 9.807,08.

Het vermogen van de stichting bedroeg eind 2012 € 38.408,99. Hiervan is € 25.848,81 bestemmingsreserve voor de verbetering van de psychiatrie.

Het bestuur van de Stichting Ajuta